

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Antipharmacum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

alterum potius est, utpote adulterum, propter scortationem vitandam, in exteris terris, matrimonio copulari, permittere. Arbitror enim eum vel coram Deo tutum esse, cum vita ei relinquatur, nec se continere queat.

Quæritur XIV. Quid si alij etiam non adulteri, in peregrinas regiones, relicta vxore, aufugerint, & ibi aliam duxerint; valetne Matrimonium? *Esto*, inquit Lutherus. Hoc est, matrimonium validum est, neque enim video, quid aliud, istud, *Esto*, sibi velit.

Quæritur XV. An lepra matrimonio superueniens, illius vinculum rumpat, Respondetur; affirmare Buccorum, & plerasque in Germania Ecclesias, teste Beza Epist. 10. quæ continet responsa ad Quæstiones Neocomensium. Et idem sine dubio statuunt isti de quocunq; alio morbo, qui alterum coniugem ad matrimonij usum efficit inhabilem.

Antipharmacum.

Quid verò, inquit Lutherus Sermone de Matrimonio. Tom. 5. Lat. Witeb. Si alter coniugatorum morbo degravatus sit, ad eò, ut eius ad rem, nullus possit usus esse, num alians sibi is matrimonij lege copulare sibi potest? Nullo pacto, nisi salutis tuæ nullam rationem habere velis: Caterum hîc Deo in agro illo inseruias, eiusq; curam gerens, cogita Deum per hunc adibus tuis sancta immisisse, quibus cælum tibi comparandum sit. Perbeatus es, & iterum perbeatus, sit tale donum, & tantam gratiam agnoscens, agro, Dei nomine, libenter obsequaris.

Si verò te continere non posse improperes, te planè mentiri respondebo, Vbi enim ex animo agro tuo coniugato inseruiers, tibi que à Deo id afflictionis adrogatum agnoueris, cum gra-

tiarum actione, tum illi relinque curam. nam haud dubiè tibi robur impertiet, ut quàm vires tuæ possint, non plus tolere. Fidelior est Deus, quàm ut tuo coniugij te compare per agritudinem priuet, nec rursus carnistua lasciuia eripiat, si modò fidam operam languenti præstiteris.

Simile responsum dat Beza lib. de Repudiis ad hanc ipsam obiectionem de aditu patefaciendo ad aliud coniugium iis, quibus coniunx vel in lepram, vel in alium immedicabilem morbum incidit. Adscribam Bezae verba. *Quid si alter vratur, vel etiam neuter habeat continentie donum? Petat vterque & precibus pugnet. Verùm, an obtinebit? obtinebit certè, ut tentationem vincat, nisi per eum steterit; quoniam in fide precabitur. Certum enim est, eum ad continentiam vocari, cui per Dominum obiicitur impedimentum, quo minus ordinario aduersus vstionem remedio uti possit: aliòquid infinitis hominibus fiet, plurimas alias ob causas in nihilominorem difficultatem redactis?*

Mihi hæc Lutheri & Bezae seruandæ castitatis medicamina non improbantur. Optarem tamen, ut nupturientibus Monachis & Monialibus Lutherus & Beza similia occinerent, & cum dicunt; titillationes carnis sese aliter vincere non posse, nisi coniuge ducta: intonerent. *Si verò te non posse continere improperes, te planè mentiri respondebo;* Et ego multò magis te, Luthere, cum ducere vxorem rem tam necessariam dicis, quàm edere, bibere, purgare, mucum emungere, somno & excubiis intentum esse. *Petat & precibus pugnet, inquit Beza. Verùm, an obtinebit? Obtinebit certè, ut tentationem vincat, nisi per eum steterit, quoniam in fide precabitur.* Hæc cur Prædicantes sibi non canunt? Cur non aliis, qui, quocunque demum casu, contracto matrimonio frui & uti nequeunt?

Quæritur XVI. An non alteri parti liceat iaire aliud
matri-

matrimonium, ſi coniunx lepra vel alio morbo incurabili laborans, conſentiat, & ad nouas nuptias tranſcundi poteſtatem faciat. Reſpondeo, affirmare Lutherum in conſilio de hoc ipſo caſu; quod exſtat Tomo primo Nouorum operum ab Aurifabro editorum fol. 415. b. vbi cuidam, cuius vxor in lepram inciderat, ampliffimã facit alterius coniugij ineundi poteſtatem eò quòd leproua vxor ab omni obligatione coniugali eum immunem pronunciaſſet. Sic diſpenſarunt Prædicantes vt aliam vxorem duceret quidam, cuius prior vxor in *luem Gallicam* inciderat, vt videre eſt apud Sarcerium lib. de matrim. fol. 230.

Si dicas hæc, quæ ſcripſit Lutherus Anno 1527. in Vigilia S. Bartholomæi, non ſatis conſonare, cum illis; quæ in ſermone de Matrimonio Anno ſalutis 1522. & in alio ſermone de matrimonio Anno 1525. (qui exſtat Tomo primo Nouorum operum) vbi contrarium ſtatuit; effutiuerat, id tibi mirum accidere non debet; quia Luthero ad omnem auram tam familiare fuit moueri & mutari, quàm æneis gallis gallinaceis, quæ in acroteriis ſeu verticibus turrium collocari ſolent. Sarcerius lib. de Matrimonio fol. 198. b. adhuc liberalior eſt, quia etiam ſine conſenſu infectæ partis partem ſanam ad aliud coniugium conuolare permittit. Et mentitur, hoc eſſe conſentaneum Cæſareis legibus.

*Antipharmacum ex Beza lib. de
Repudiis.*

*Q*uod adferunt de agrotantis conſenſu, alibi dixi, cur nullo modo videatur admittendum, quoniam videlicet proprietas ſue plenum dominium corporis ad coniugem non tran-

Dd 2

ſit in